

O93, f. 12ra; V630, f. 32va; N442, f. 32rb; I83, f. 67ra;
 VD38, f. 60ra; SG670, p. 112b; Bcan4, f. 59r; E97, f. 34va;
 P102; BII13, f. 56ra; S105, f. 44r

INCIPIT^a EPISTOLA VIGINI^b PAPAE DE FIDE ET
 5 RELIGIONIS^c CAUSIS.

Bcan4: I

P102; *BII13*: I De fide quod^d filius non secundum deitatem
 solam sit missus a patre sed secundum carnem et quod idem
 filius se quoque miserit

10 <VD38, f. 60rb> [H. 1] Viginus^e in Christi nomine
 almae^f urbis Romae episcopus cunctis^g in^h apostolica
 fide et doctrina degentibus^{i j} salutem.

Carissimi, deus filium suum misit in similitudinem^k
 carnis peccati et de peccato^l damnavit peccatum in
 15 carne, ut^m iustitia legis impleretur.

V630: filius non secundum deitatem solam a patre missus est
 sed secundum carnem

4 a *Überschrift*] EPISTOLA YGINI PAPAE DE
 INCARNATIONE DOMINI ET NE CRIMINATIONES PASSIM
 CONTRA SACERDOTES RECIPIANTUR *SG670*; CAP. VII
 Decreta ygini pape de fide et ut metropolitanus absque
 ceterorum episcoporum instantia non audiat causas *E97*; Incipiunt
 decreta viginii (XGINI *BII13*) pape *P102*; *BII13*; *Überschrift*
fehlt, am Rande Incipit epistola decretalis ygini pape de
 metropolitanis ut nullus absque conprovincialium episcoporum
 instantia aliquorum audiet causas *S105* | b YGINI *V630* 5 c
 RELIGIONIS] RELIQUIS *V630* 7 d quod] Quod si *P102* 10 e
 Yginus *V630*; *SG670*; *E97*; Iginus *VD38*; Yginus *korr. aus*
 Yginus *BII13*; ginus *S105* 11 f *am Rande* clare sancte *VD38* | g
 cunctis *O93* | h in *fehlt* *I83*; *SG670*; *Bcan4*; *S105* 12 i *am Rande*
 viventibus *VD38* | j vegenibus *I83*; videntibus *SG670*; *Bcan4*;
S105 13 k similitudine *VD38*; *P102*; *BII13* 14 l *am Rande* De
 hostia corporis sui quod pro nobis obtulit in cruce Nam in
 veteri testamenti ipsa hostia dicebatur peccatum que pro peccatis
 offerebatur *VD38* 15 m ac *VD38*

1. Viginus-Brief, 13–15 Carissimi... impleretur] Rom. VIII. 3. 4.

Coll. Ans. ded. 1. VIII,6 (13–99 Carissimi... minoretur); **2. I,86**
 (106–111 Ceterum... fratribus); **3. III,97**
 (116–122 Criminationes... ducere)

Ps.-Remedius 1. c. 31 (106–111 Ceterum... fratribus)

Burchard 1. I,65 (106–111 Ceterum... fratribus)

Bonizo 1. III,8 (106–111 Ceterum... fratribus)

Coll. trip. 1. A 7,1 (106–122 salvo... ducere); **2. A 7,2**
 (125–128 Necnon... iudices)

Ivo, Decr. 1. V,174 (106–111 Ceterum... fratribus); **2. V,99**
 (106–122 salvo... ducere)

Polycarpus 1. II,24,2 (106–111 salvo... fratribus)

Gratian 1. C. IX, q. 3, c. 4 (106–111 salvo... fratribus); **2. C. II, q. 7, c. 52**
 (116–122 Criminationes... ducere)

Filius non <SG670, p. 113a> secundum deitatem
solam a patre missus est, sed secundum carnem,
quam clementer et pie pro nobis assumere non
dedignatus est. Nam quod semetipsum exinanitaⁿ o
maiestatis suae potentia idem^p se^q filius <BIII13, f.
56rb> miserit, apostolus contestatur et^r dicit:
Semetipsum exinanivit formam servi accipiens^s, <I83,
f. 67rb> humiliavit semetipsum, factus oboediens
usque ad mortem, mortem autem crucis. Et^t Isaias:
Non^u legatus neque angelus^v, sed ipse dominus veniet
et salvabit eos^w. Item ibi: Palam apparui non
quaerentibus me. Et Hieremias: Dereliqui domum
meam, dimisi hereditatem meam, veni et factus^x sum
illis <O93, f. 12rb> in opprobrium. <S105, f. 44v>
Et in Michea: Ecce dominus veniet, et
commovebuntur montes sub eo. Et in Zacharia: Gaude
et exulta^y filia Sion, quia ecce venio^z ego et
commorabor^{a b} in medio tui, dicit dominus. Et
apostolus^c ad Timotheum: Humanus^{d e} sermo et omni
acceptatione dignus^f, <SG670, p. 113b> quoniam
Christus Iesus^g venit in hunc mundum <VD38, f.
60va> peccatores salvos facere. Et Malachias: Ecce
subito^h veniet in temploⁱ suo dominus^j, quem^k vos
quaeritis, et angelus^l <E97, f. 34vb> testamenti, quem
vos vultis. Et in evangelio: Non veni vocare iustos,

21 n *interlinear* quasi annullata VD38 | o exinanita *korr. aus*
exanita E97 **22** p idem] id est O93 | q se *fehlt* V630; VD38;
P102; BIII13 **23** r et dicit] qui ait I83; SG670; Bcan4; S105
24 s accipiens] accipiens et SG670; S105 **26** t Et *fehlt* N442;
I83; VD38; Bcan4; P102; BIII13 **27** u *am Rande* non missus
VD38 | v angelus *korr. aus* angelus d VD38 **28** w nos Bcan4
30 x factus sum *korr. aus* factus Bcan4 **34** y *letare* E97 | z venio
ego] ego venio I83 **35** a *am Rande* habitabo VD38 | b
commovebor I83 **36** c apostolus ad Timotheum] ad timotheum
apostolus E97 | d *am Rande* carus pretiosus VD38 | e Fidelis E97
37 f dignus *korr. aus* dignos V630 **38** g Iesus *fehlt* VD38;
P102; BIII13 **40** h subito veniet] veniet subito E97 | i templo]
templo sancto I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BIII13; S105 | j
dominus *fehlt* I83 | k *quam* *korr. aus* quam O93 **41** l angelus
korr. aus angelos O93

sed peccatores in poenitentiam^m. Item ibi: Quidⁿ nobis
 et quid^o tibi^p, Iesu, fili dei, venisti ante tempus
 45 perdere nos? Item^q ibi: Venit^r filius hominis salvare et
 quaerere, quod perierat^s. Item ibi: Ego veni^t, ut vitam
 habeant, et abundantius habeant. Item ibi: Nemo
 ascendit <I83, f. 67va> in caelum, nisi qui de caelo
 descendit, filius hominis, qui est in caelo.
 50 Numquid in his tantis ac talibus testimoniis, quibus se
 filius dei a semetipso venisse testatus est, poterit quis
 dicere ab alio^u et non a semetipso venisse, dum
 manifestum est eum^v, qui carnem nostram dignanter
 assumpsit, voluntarie <BIII3, f. 56va> et non ab alio
 55 missus^w advenerit? Nam, qui^x in patre manens^y, ubique
 potentia <V630, f. 32vb> sua consistit^z, ubi^a a patre
 mitteretur, omnino non habuit, quoniam nulla <SG670,
 p. 114a> pars caelorum ac terrae a conspectu patris
 excipitur, ubi secundum vos a patre filius mitteretur.
 60 Et Paulus: Renovamini, inquit, spiritu mentis vestrae
 et induite novum hominem eum^b, qui secundum deum
 creatus est in iustitia^c et veritate^d sanctitatis. <VD38,
 f. 60vb> Et ad Hebraeos: In eo enim, in^e quo passus
 est, ille temptatus est^f, nam potens est eis^g, qui
 65 <N442, f. 32va> temptantur^h, auxiliariⁱ. Unde sanctae
 vocationis semper^j caelestis participes considerate
 apostolum et pontificem confessionis nostrae, Iesum
 fidelem existentem^k, qui creavit eum. Et ad^l

43 m poenitentia V630; E97 | n Quid nobis et quid tibi, Iesu, fili
 dei, venisti ante tempus perdere nos? Item ibi: *fehlt* P102; BIII3
44 o quid *fehlt* SG670; S105 | p tibi Iesu *korr. aus* tibi V630
45 q Item ibi: Venit filius hominis salvare et quaerere, quod
 perierat *fehlt* V630; SG670; S105 | r Veni I83 **46** s periat VD38;
 perierat *korr. aus* periat BIII3 | t veni *fehlt* I83 **52** u alia S105
53 v eum] quod his VD38; P102; BIII3; *enim* Bcan4 **55** w
 missum N442 | x qui in] cum BIII3 | y manens *korr. aus* manes
 S105 **56** z consistit] consistit ut VD38; E97; P102; BIII3;
 consistit *korr. aus* resistit S105 | a ubi] ubi quo V630; ubi
 quoque *korr. aus* ubique N442; ubi *fehlt* I83; SG670; Bcan4;
 S105; ubique VD38; E97; P102; BIII3 **61** b eum *fehlt* V630;
 I83 **62** c iustitia et veritate sanctitatis] veritate sanctitatis *korr.*
aus veritate et sanctitatis Bcan4 | d veritate sanctitatis] sanctitate
 veritatis V630; E97 **63** e in *fehlt* SG670; S105 **64** f est nam
fehlt SG670; S105 | g ei I83; Bcan4 **65** h temptatur I83; Bcan4
 i auxiliare P102 **66** j super SG670; S105 **68** k existentem]
 existentem ei I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BIII3;
 S105 | l ad *korr. aus* a BIII3

Colossenses: Nunc autem^m <I83, f. 67vb> deponite et
vos universaⁿ, iram, indignationem, maliciam, 70
blasphemiam, turpiaeque^o vel^p ex ore vestro non
procedant. Nolite mentiri invicem. Exspoliantes vos
veterem hominem cum actibus eius^q et induite novum
cum^r eo, qui renovatur in agnitionem^s secundum
75 imaginem eius, qui creavit eum. Numquid is, qui
universam creaturam, visibilia et^t invisibilia propria^u
<SG670, p. 114b> potestatis virtute procreavit ac
fecit, seipsum ante^v aut^w postmodum, quod dicere
<Bcan4, f. 59v> nefas est, creavit vel facere potuit?
80 Et dominus in evangelio ait: Ego et pater unum
sumus^x. Et^y iterum: Qui me videt, videt et patrem. Et
iterum: <BIII13, f. 56vb> Qui me odit, et patrem
meum odit. Et iterum: Ut omnes^z honorificent^a filium,
sicut honorificant patrem. <E97, f. 35ra> <S105, f.
85 45r> Et iterum: Ut sint in vobis^b unum, sicut et nos
sumus^c unum, tu in me et ego in eis. Et iterum:
<VD38, f. 61ra> Omnia mea tua sunt. Et iterum: Ego
in patre^d, et pater in me^e. Et iterum: Pater in^f me
manens facit opera haec. Et Ioannes evangelista ait:
90 In principio erat verbum, et verbum <I83, f. 68ra>
erat apud deum, et deus erat verbum. Et iterum ipse
ad^g Parthos: Tres^h sunt, inquit, qui testimonium
perhibent inⁱ terra: aqua, sanguis et caroⁱ, tres in
nobis sunt; et tres sunt^k, qui testimonium perhibent in^l
95 caelo: pater, verbum et spiritus, et^m hi tres unum
sunt. Nos itaque in natura deitatis, quiaⁿ unum sunt

69 m autem] autem et VD38 **70** n universam I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BIII13; S105 **71** o turpiaeque vel] turpiaeque korr. aus turpiaeque vel VD38; Bcan4; turpia queque SG670; S105 | p verba V630; E97 **73** q suis E97 **74** r cum eo] eum V630; SG670; S105 | s agnitione I83; SG670; Bcan4; S105 **76** t et invisibilia fehlt I83 | u propriae korr. aus propria V630 **78** v antea E97 | w aut] ut pro I83; Bcan4 **81** x sum O93 | y Et iterum: Qui me videt, videt et patrem fehlt V630 **83** z omnis P102 | a honorificent korr. aus horificent V630 **85** b vobis I83 **86** c sumus unum] unum sumus S105 **88** d patre korr. aus pat VD38 | e me] me est S105 | f in me korr. aus in O93 **92** g ad Parthos] apostolus E97 | h am Rande Nota V630 **93** i in terra: aqua, sanguis et caro, tres in nobis sunt; et tres sunt, qui testimonium perhibent fehlt SG670; S105 | j caro] caro Et hi VD38; P102; BIII13 **94** k sunt fehlt VD38; P102; BIII13 | l in] in in I83 **95** m am Rande z V630 **96** n qua E97

pater et filius, nec patrem credimus aliquo tempore
 <SG670, p. 115a> praecessisse^o, ut^p maior sit filio,
 nec filium^a postea^r natum esse, ut deitati^s patris
 100 minoretur^t.

O93: De metrop[olitanis]

VD38: DE METROPOLITANIS EPISCOPIS

Bcan4: II

P102; *BIII3*: II Ut nullus metropolitanus absque omnium
 105 provincialium episcoporum praesentia aliquorum audiat causas
 eorum

[H. 2] Ceterum^u, fratres, salvo in omnibus Romanae^v
 ecclesiae privilegio^w nullus metropolitanus absque
 ceterorum omnium comprovincialium episcoporum
 110 instantia aliquorum audiat causas eorum^x, quia irritae^y
 erunt aliter actae quam in conspectu eorum omnium
 ventilatae, et ipse, si fecerit, coerceatur^z a fratribus^a.

I83: Quales debeant esse accusatores

Bcan4: III

P102; *BIII3*: III De criminationibus maiorum natu
 115 *S105*: De criminacionibus

[H. 3] <BIII3, f. 57ra> Criminationes^b maiorum^c natu
 per alios non fiant, nisi per ipsos, qui^d crimina
 intendunt^e, si tamen ipsi digni et irrepraehensibiles
 120 apparuerint et actis publicis^f docuerint^g h omni
 <VD38, f. 61rb> se suspicione <I83, f. 68rb> carere

98 o recessisse *Bcan4* | p vel *I83*; *Bcan4*; ut] vel quod *P102*;
BIII3 **99** q filium *korr. aus* filio *V630* | r postea *korr. aus* potea
Bcan4 | s deitatem *I83*; *Bcan4*; deitate *VD38*; *SG670*; *E97*;
P102; *BIII3*; *S105* **100** t *interlinear* ra *SG670* **107** u *am* *Rande*
Nota V630; *am Rande drei Punkte N442* | v romę *VD38* **108** w
am Rande honore dignitate *VD38* **110** x eorum *fehlt* *SG670*;
S105 | y *am Rande* vacue inanes *VD38* **112** z *am Rande*
castigetur *VD38* | a fratribus *korr. aus* fratribus *quales* (*quales*
korr. aus *qualis Bcan4*) esse debeant accusatores *Bcan4* **117** b
am Rande notandum *O93*; *am Rande* z *Nota V630*; *interlinear*
accusationes *VD38*; *am Rande* *Nota E97* | c malorum *S105* **118** d
quo, interlinear vel qui *V630* **119** e *am Rande* obiciunt *VD38*
120 f pblicis *E97* | g *am Rande* apparuerint | h docuerunt *I83*

107–112 Ceterum...fratribus] c. 11. Angilr. (c. 23. 30. conc. IV. Carth.
 cf. quoque Ben. III. 106. II. 363. III. 219). Cf. Luc. 4, Iul. 12.
117–119 Criminationes...intendunt] sec. 1. Visig. Rom. Pauli rec. sent.
 V. 4. 12. aut Ben. III. 246. Cf. Luc. 2, Dion. 4, Iul. 12. **120–123** et...
 ducere] Ben. I. 401. (c. 13. conc. I. Arelat.). Cf. Luc. 2, Dion. 4, Iul. 12.

1. Viginus-Brief,107 Ceterum] De cetero *ID₁* **110** aliquorum... audiat]
 audiat aliquorum *PG₁* | eorum] *fehlt* *RC₁*; *DB₁*; *BS₁*; *ID₁*; reorum *ID₂*
111 eorum... omnium] omnium eorum *DG₁* **112** ipse... si] si ipse *BS₁*;
ID₁ **121** se] *fehlt* *DG₂*

et inimicitia atque irrepraehensibilem fidem ac
conversationem ducere.

Bcan4: IIII

P102; BIII3: IIII De peregrinis negotiis et iudiciis 125

[H. 4] Necnon et peregrinaⁱ negotiaⁱ et iudicia
prohibemus, quia indignum est^k, ut ab externis
iudicentur, qui provinciales et a se electos debent^l
habere iudices.

Nos quidem ex omni^m parte carpiendoⁿ o^o occasiones 130

<V630, f. 33ra> abscidimus^p. <SG670, p. 115b> Nos^q
supernae memores disciplinae qualemcumque^r s^s

cadentibus dexteram porrigimus et a ruinae

praecipitio^t, quos^u v^v possumus, relevamus^w, et

defensionis^x adminiculum^y <N442, f. 32vb> totis 135

viribus^z a^a praebere cupimus. Certe^b vel^c si mens sit^d

recti conscia, vindicta dignus est, qui^e alii existit

causa periculi.

Bcan4: V

P102; BIII3: V Ut qui innocentem vel fratrem persequitur ipse 140
sibi iugulum mortis impingat

[H. 5] Qui^f vero innocentem vel fratrem quocumque

126 i am *Rande* extranea VD38 | j negotia et iudicia *korr. aus* et
iudicia negotia O93 **127** k est *fehlt* P102 **128** l debet I83;
Bcan4 **130** m omni *korr. aus* om O93 | n am *Rande* alias
cavendo *Bcan4* | o carpendo *korr. aus* carpiendo V630; cavendo
VD38; P102; BIII3; *carpendi* SG670; S105; *arcendo* E97 **131** p
abscidamus S105 | q Et SG670; S105 **132** r am *Rande* N SG670
s qualemcumque I83; quacumque VD38; P102; BIII3;
qualemcumque] qualibuscumque et qualitercumque *korr. aus*
qualibuscumque qualitercumque SG670; qualemcumque *Bcan4*;
quibuscumque E97; qualibuscumque qualitercumque S105 **134** t
am *Rande* causa deiectione VD38 | u am *Rande* quantum VD38
v quo VD38; BIII3; quos *korr. aus* quo P102 | w revelamus
Bcan4 **135** x defensionis] defensiones atque SG670; S105 | y
interlinear adiutorium VD38 **136** z am *Rande* virtutibus VD38 | a
viribus *korr. aus* viris V630 | b am *Rande* Nota O93; V630 | c
vel si] si vel S105 | d scit VD38; P102; BIII3 **137** e qui alii]
quia alia VD38; P102; BIII3 **142** f am *Rande* z V630

126–129 Necnon... iudices] Ben. III. 309. aut c. 16. Angilr. (c. 10. C. Th.
IX. 1). Cf. Anacl. 15, Fab. 26, Pel. I. pp. 15. Euseb. 17, Iul. 12, Sixt. III.
130–136 Nos... praebere] sec. Ennod. praecept. VII. (p. 450).
136–138 Certe... periculi] Ennod. praecept. VII. (p. 451).
142–145 Qui... eradiceris] Ennod. praecept. VII. (p. 451).

122 atque] et CT₁ | fidem] fidem habere DG₂ **126** negotia... iudicia]
iudicia et negotia CT₂

ingenio persequitur, <O93, f. 12va> ipse^g iugulum^h
 mortis impingit, ut aitⁱ divinus et beatus praeco^j: Noli^k
 145 detrahere^l, ne eradicaris^m, noli accusare, ne accuseris,
 noli iudicare, ne iudicaris, quiaⁿ, in quo iudicio
 iudicaveris, iudicabitur^o de te.
 Nemo^p creditur non odisse, quorum relatione^q r non
 <BII13, f. 57rb> laeditur. Dicit enim^s dominus: Omne
 150 <I83, f. 68va> regnum <E97, f. 35rb> in se^t divisum
 non stabit, et^u omnis^v scientia et regula adversum se
 divisa non stabit. Ideoque necesse est, ut^w concorditer
 salubres^x suscipiatis hortatus nihil per contentionem
 agentes, <SG670, p. 116a> sed ad omne^y studium
 155 devotionis unanimes divinis <VD38, f. 61va> et
 apostolicis constitutionibus^z pareatis^a.
 Data XVII^b Kal. Octobr. Magno et Camerino^c
 consulibus^d.
 O93, f. 12va; V630, f. 33ra; N442, f. 32vb; I83, f.
 160 68 va; VD38, f. 61ra; SG670, p. 116a; Bcan4, f.
 59v; E97, f. 35rb; P102; BII13, f. 57rb; S105, f. 45r

143 g ipse] ipse in se *korr. aus* ipse V630; ipse] ipse sibi VD38; P102; BII13 | h *am Rande* plagam vulnus VD38 **144** i ait *korr. aus* at S105 | j *am Rande* dominus nuntius veritatis VD38
 k Noli *korr. aus* Nolite N442; VD38 **145** l detrahere, ne eradicaris, noli accusare, ne accuseris, noli *fehlt* VD38 | m eradicaris *korr. aus* radiceris V630 **146** n quia] Quia si *korr. aus* Quia SG670 **147** o iudicabunt E97 **148** p *am Rande* N SG670 | q *am Rande* narratione VD38 | r revelatione I83; Bcan4; rebellionem SG670; S105; relationem BII13 **149** s enim *korr. aus* e O93; enim *fehlt* I83; Bcan4 **150** t se] se ipsum SG670; Bcan4 **151** u *am Rande* N SG670 | v omni I83 **152** w et I83; Bcan4 **153** x *am Rande* sanos VD38 **154** y omnes P102 **156** z *am Rande* decretis VD38 | a *interlinear* oboediatis VD38 **157** b XIII Bcan4 | c cameriano P102; BII13 **158** d CONSOLIBUS S105

146–147 noli...te] Matth. VII. 2. **148–149** Nemo...laeditur] Ennod. apol. (p. 355). **149–152** Omne...stabit] Martin. I. ep. encycl. (Mansi 10, 1179). Cf. Cornel. 2, Lib. 3, Greg. ep. ad Felic. **152–156** Ideoque...pareatis] Leon. M. ep. 12. c. 9. (1, 666). Cf. Corn. 2, Lib. 3, Greg. M. ad Fel. **157–158** Data...consulibus] Nota consul. des. ex Vig. vit. c. 1. in libr. pontif.